

Арктика иннигэр

СҮДҮ ЭППИЭТИНЭС

Ректор С.С.Игнатьева

Хотугу сир абыах ахсааннаах норуоттара бэйэлэрин ураты культураларынан аан дойдуга ааттарын ааттата сылдыаллар. Үгүстэрэ тылларын сүтэрбиттэр, эбэтэр сүтэрэн эрэр балаһыанньалаахтар. Онон уонча сыллаабыта Дьокуускайга аһыллыбыт Арктикатаабы культура, искусство института кинилэргэ тыын угар аналлаах үрдүк үөрэх кыһата буолар.

Ангелина Лукина
хореографтары үөрэтэр.

● Антонина ЭВЕРСТОВА

АГИИК бу чопчу сыалын хайдах толорон иһэрин ректор Саргылаана Семёновна Игнатьева кэпсириртэн истизбин:

– Билигин Арктика чэрчитигэр 45 абыах ахсааннаах норуот олорор. АГИИК биир сүрүн сыала – кинилэр төрүт культураларын чөл тутан ололорлоругар көмөлөһүү итиэннэ сакааһынан научнай чинчийиилэри ыытыы. Билигин Корякской АО-тан үгкүү коллективтарынын салайар 16 киһи кэлэн, кэтэхтэн үөрэнэ сылдыар. Кинилэртэн сорохторо аатырбыт «Мэнго» үгкүү ансаамбылга үгкүүлээбиттэр. Бу дьон Үгкүү государственной театрын тэрийиэ этибит диэн кэлэн баран, норуоту чөл хаалларарга хайаан да драматической театр, труппа наада эбит диэн бигэ санааланнылар.

Иккис улахан хайысхабыт – профессиональной искусство. Искусство идэтин уратыта диэн айар оскуола-

Олунньу 9 күнүгэр институтпутугар Наука уонна инновация күнүн бэлиэтээн, бу хайысхаба үлэли сылдыар дьоммут публичнай отчуот онордулар. Онон нэһилиэннэ биһигини көннөрү ыллыыр-үгкүүлүүр дьону иитэн таһаараллар диир санаата уларыйыан наада. Биһиэхэ наука сүрдээбин сайынна. Ол курдук хас биирдии доцент үөрэтэрин таһынан эбэтэр научнай, эбэтэр айар үлэнэн дьарыктаныахтаах. Холобур, биллиилээх учуонай Юрий Шейкин граннары сүүээн, музыковед, искусствовед буолар устудьоннарын кытта араас экспедицияларга барар. Нидерландыга баран кэллилэр, Россия атын ВУЗ-тарын кытта ыкса сибээстэһэллэр. Аспирантураба ахсылар. Ситинник хас биирдии хайысханан наукаба иитэр-уһуйар дьонноохпут: ойуулуур-дьүүһүнүүр оскуолаба Зинаида Унарова, Анна Петрова, национальной тангаска Надежда Докторова, национальной үгкүүгэ Ангелина Лукина, фольклорга, олонхоҕо А.Е.Захарова, В.С.Никифорова, балек-

көстүүлээх ғынаары идэтибит дизайнер сүбэтигэр наадыаллар, геральдикаларын онгорттороллор. Ити барыта уопсай сайдыы таһыма үрдээн иһэрин чинчитэ.

Быйыл СР Правительствота хас биирдии хайысхаба 1-дии миэстэбэ сакаас түһүрдэ, ол аата төлөбүрү суох тус сыаллаах босхо миэстэ диэн буолар. Ньурбаба ытыллар Олонхо ыһыабын сценографиятын, киэргэтиитин, тангастарын ойуутун улуус дьаһалтата биһиэхэ сакаастаан ололор, ол курдук биир сиртэн хомуллан тийэрбит тэрийээччилэргэ быдан барыстаах буоллаба. Бу сыл бүтүүтэ сэтинньи-ахсынньы ыйдарга аккредитация барыахтаахпыт. Материальной базабыт доболоһнуур, ол эрээри 2013 сыллаабы тутуу испиһиһэгэр уопсай дьыэбит тутуута киирэ сылдыар. Дьэ, оччоҕо атын

Худуогунньуг Михаил Старостин устудьуоннарын кытта.

тын личность бэйэтэ сайыннарар. Туох да өрөбүлэ суох сарсыардаттан киэһээнгэ диэри дьарыктаналлар. Саха театрын биллиилээх артыыһа Ефим Степанов актердары иитэр кафедра сэбиэдиссэйинэн үлэлиир. Маны бүтэрбит оболор Саха театрыгар киирдилэр, Олонхо театрыгар бүтүн труппанан бардылар. Үүнэр көлүөнө театра эмиэ труппа көрдүүр, Ньурба театра уонча артыыска наадылар. Биллэр худуогунньуктарбыт Афанасий Мунхалов, Михаил Старостин, Туйаара Шапошникова, Дьулуустаан Бойтунов айар оскуолаларын үлэлэтэ сылдылар. Библиотекардабыт Национальной библиотекаба бэйэтигэр үөрэнэллэр. Билингги библиотекарь үлэтэ олох атын, ол – кэлинги кэмнэ уолаттар кэлэр буолбуттарыттан да кестөр.

ка Ирина Борисова кандидатскай диссертациятын көмүскээри сылдыар. У.А.Винокурова аан дойду үрдүнэн «циркмпольнай цивилизация» диэн өйдөбүлү киллэрдэ, монография суруйан омук учуонайдарын билиниитин ылла. Онон биһиги үөрэхпит кыһата Арктика норуоттарын түмэр, кинилэр иннилэригэр ылбыт эппиэтинэһэ өссө улаатан иһэр.

Тыа сиригэр баар культурнай-сыннанар объектардыын ыкса үлэлибит. Ырааппакка манна кэлэн эбии идэ ылаллар, үрдэтинэллэр. Эбэтэр биһиги коллективынэн баран маастар-кылаас биэрэн, спектакль көрдөрөн, таарыччы профориентационнай үлэни ытан кэлэбит. Биһиэхэ билигин нэһилиэк баһылыктара кэлэр буолулар, нэһилиэктэрин тупсабай

регионнартан кэли өссө күүһүрө этэ.

АГИИК-ка хайа бабарар устудьуон ыра санаа гынан иитиэхтии сылдыар кыабын арыарыгар туох баарынан көмөлөһөллөр. **Лилиана Ермолаева ФИЗИ «Дизайн» кафедратын 5-с куурсугар үөрэнэр, кэскиллээх дизайнер, үөрэх туйгуна.** 2010 сыл сайыныгар устудьуоннары атастаһыи гранын сүүээн, Финляндияба баран кэлбитэ. Бэйэтин туһунан сэмэйдик сөһөргиир: «Аан бастаан 10-с кылааска үөрэнэ сылдьан «Саһарба» куонкурууска кыттыбытым. Саамай улахан ситиһиим – бу күһүн Санкт-Петербурга ытыллыбыт норуоттар икки ардыларынаабы куонкурууска «Ураанхай» диэн коллекциябынан кыттаммын «Профессионал» номинацияба 1 м. буолбутум. Үөрэнэр тэрилтэм таһаспын тигэргэ, айаммар көмөлөһөр буолан наһаа махтанабын. Атастаһыи чэрчитинэн биһиги, устудьуоннар, үгүстүк Финляндияба барар буоллубут, онно илиинэн тигиини үөрэтэр научнай киин баар».

АГИИК устудьуоннара бу ый олунньу 17 күнүгэр аһымал санааланыы быыстапкатын тэрийээри сылдыаллар. Көһүллээтэхтэринэ КФЕН-нэ онгоруо этибит дөһөллэр. Бу быыстапка хас да күнү быһа тилэри үлэлээн, олунньу 29 күнүгэр аукционунан түмүктэниэхтээх. Ол онтон киирбит үп 1 саастаах Толя Алексеев эмтэнэригэр барыаба.

Институт кэлэр кэскилин былаана киэнг. Сотору Томпо Тополинайыгар, Алдан Хатыстыырыгар бүтүн экспедициялар аттанахтара, Бүлүүнэн актерскай труппа гастроллуу барыа. Оркестр пасхальнай фестивалга улахан кэнсиэри туруораары сылдыар. Саха сириинээби епархия сакааһынан иконаны суруйар дьону бэлэмниэхтэрэ – бу үлэ барыта Арктика эргимтэтигэр или-эйэни, искусство чэбдик салгынын түстүүр.

САХА СИРЭ №32, 2012

05-208-402 Өсүмбүт